

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

w sprawie z wniosku A. J.

przy uczestnictwie B. sp. z o.o. w S., C. sp. z o.o. sp.k. w W., A. J., M. K., W. Ś., H. M. i K. M.

o wykreślenie hipoteki przymusowej łącznej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 marca 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 28 listopada 2019 r., sygn. akt XXVII Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący A.J. powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wynikającą z tego, że zaskarżone orzeczenie rażąco narusza przepisy wskazane w *petitum* skargi. Wskazał ponadto na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, dotyczącego możliwości ujawnienia w księdze wieczystej hipoteki na podstawie postanowienia o zabezpieczeniu w sytuacji, gdy w świetle art. 754¹ k.p.c. w związku z art. 14 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (Dz.U. poz. 933) hipoteka wpisana na podstawie postanowienia o zabezpieczeniu upadła z mocy prawa w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia uwzględniającego roszczenie.

W judykaturze Sądu Najwyższego wskazywano wielokrotnie, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika skarga *prima facie* zasługuje na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, dotyczyć konkretnych przepisów prawa i być dostrzegalne w sposób oczywisty, na pierwszy rzut oka (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156, i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18, niepubl.).

Skarżący w żaden sposób nie umotywował twierdzenia o oczywistej zasadności skargi, ograniczając się do zajęcia stanowiska, że wydane orzeczenie rażąco narusza przepisy wskazane w *petitum* skargi. Wykazanie przyczyny kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wymaga natomiast przedstawienia rzeczowego jurydycznego wyводу, który przekonywałby Sąd Najwyższy, że z racji uchybień konkretnym przepisom prawa wydane orzeczenie jest w sposób elementarny nieprawidłowe, a tym samym merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy będzie służyć realizacji jej publicznoprawnych celów. Wywód ten powinien mieć samodzielny charakter, a odesłanie do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia nie jest w tej mierze dopuszczalne zważywszy, że ocena podstaw kasacyjnych ma charakter następczy i dochodzi do skutku dopiero na etapie merytorycznego rozstrzygnięcia skargi.

Niezależnie od powyższego należało wskazać, że zestawienie wywodów wniosku z motywami zaskarżonego orzeczenia, jakkolwiek te ostatnie można ocenić jako zbyt lakoniczne, nie pozwalało przyjąć, by zaskarżone orzeczenie było wadliwe w stopniu kwalifikowanym i widocznym *prima vista*, czego wymaga art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z wniosku nie wynikało również, by przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania było uzasadnione ze względu na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Argumentacja wniosku nie pozwalała stwierdzić, jaki związek zachodzi między przedstawionymi w nim wątpliwościami prawnymi, skupionymi wokół upadku zabezpieczenia hipotecznego i jego konsekwencji, a wynikiem postępowania, w którym złożono skargę kasacyjną. Z wiążących Sąd Najwyższy ustaleń faktycznych (art. 398¹³ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.) wynikało, że wpis hipoteki przymusowej do księgi wieczystej objętej wnioskiem nastąpił z urzędu w dniu 29 listopada 2017 r. przy wyodrębnieniu lokalu. Jeżeli w ocenie skarżącego wpis ten nie powinien nastąpić, ponieważ w chwili wyodrębnienia lokalu hipoteka przymusowa nie istniała w związku z upadkiem zabezpieczenia na skutek upływu miesiąca od uprawomocnienia się wyroku uwzględniającego roszczenie, które podlegało zabezpieczeniu, to winien on dochodzić swoich uprawnień składając środek zaskarżenia na wpis, tymczasem

w świetle dokonanych ustaleń wpis ten nie został zaskarżony i stał się prawomocny.

Uprawomocnieniu - wobec niezaskarżenia - uległ także w ocenie Sądów *meriti* wpis obejmujący zmianę sumy i podstawy hipoteki dokonany w dniu 24 stycznia 2018 r. Nie wiadomo tym samym, w jaki sposób ewentualny upadek zabezpieczenia miałby przełożyć się na wynik postępowania kasacyjnego, skoro postępowanie z wniosku o wpis (wykreślenie) nie służy kontroli prawidłowości uprzednio dokonanych prawomocnych wpisów, na co zwrócił uwagę Sąd Okręgowy. Jeżeli zaś, jak twierdzi skarżący, wpis obejmujący zmianę hipoteki nie jest prawomocny z powodu niedoręczenia orzeczenia, to może on dochodzić swoich uprawnień w tym postępowaniu.

Niewykazanie koniecznego związku między sformułowanym zagadnieniem prawnym a rozstrzygnięciem sprawy skutkowało koniecznością odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Publicznoprawny cel skargi kasacyjnej nie zakłada rozstrzygania wątpliwości prawnych pojawiających się jedynie przy okazji lub na marginesie oceny żądania skarżącego, pozostających bez wpływu na jej wynik. Należało zarazem przypomnieć, że Sąd Najwyższy - orzekając w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - bada jedynie wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego motywy (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), bez wnikania w ocenę podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.